



LIFE Project Number
LIFE11 NAT/PL/423

Progress Report
Covering the project activities from 30/05/2013 to 30/08/2014

Reporting Date
22/08/2014

LIFE+ PROJECT NAME or Acronym
**Ochrona torfowisk alkalicznych w młodo-glacialnym krajobrazie
Polski północnej (AlkFens_PL)**
**Conservation and restoration of alkaline fens in the young-glacial
landscape of northern Poland (AlkFens_PL)**

Data Project

Project location	Polska
Project start date:	01/09/2012
Project end date:	31/03/2017 Extension date: nie dotyczy
Total budget	1 809 081 €
EC contribution:	904 540 €
(%) of eligible costs	50

Data Beneficiary

Name Beneficiary	KLUB PRZYRODNIKÓW
Contact person	Mrs Magdalena Makles
Postal address	Ul 1 maja 22, PL 66-200 Świebódzin
Telephone	Ul 1 maja 22, PL 66-200 Świebódzin
Fax:	48-68-475 66 11, +48 508 422 776
E-mail	48-68-382 82 36
Project Website	magdalena.makles.kp@gmail.com

Table of contents

- 1. List of key-words and abbreviations..... 3**
- 2. Executive summary..... 3**
 - General progress..... 3**
 - Assessment as to whether the project objectives and work plan are still viable 3**
 - Problems encountered..... 3**
- 3. Administrative part..... 6**
- 4. Technical part..... 8**
 - En visaged progress until next report..... 22**
 - Impact..... 24**
 - Indirect impacts 24**
 - Outside LIFE 24**
- 5. Financial part 25**
 - Costs incurred..... 25**
 - Costs per action 26**
- 6. Annexes 27**

1. List of key-words and abbreviations

KP – Klub Przyrodników

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

KP MaSS – Klub Przyrodników Management Support System

KW – Księga Wieczysta

KC – Kodeks Cywilny

2. Executive summary

General progress

The project is progressing according to the schedule indicated in the application. Small shifts indicated in Part 4 of this report do not affect the overall implementation of the project and result from matching the schedule to the actual needs. Milestones of the project:

- preparation of the technical documentation (its preparation was contracted, and the date resulting from the timetable Deliverable products of the project - 31/12/2014 will be met).
- Preparation of a study on the accumulation of carbon - the realization has moved by approx. 6 months (explanation in the section on action D2)
- Conservation plans for nature reserves - the achievement of the indicator will be extended to 31/12/2014 (explanation in the section on action A3)
- Management plans for habitat 7230 - the achievement of the indicator will be extended to 31/12/2014 (explanation in the section on action A4).

We kindly ask for acceptance of those shifts. The project is currently in a phase in which expenditures are contracted for nearly 50% of the project budget. The last big contract is the contract for building small dams (action C1 and C2). This allows to say that the project proceeds without major disruptions and significant delays in implementation.

Assessment as to whether the project objectives and work plan are still viable

In the Beneficiary's own opinion – the project, its objectives, budget and expected results are still viable within the assumed initial schedule. The exception is the task B1, where the originally anticipated deadline for implementation seems to be unrealistic to maintain due to the obstacles described below. As described below, the beneficiary and the Associated Beneficiary (RDOŚ in Gdańsk), however, are doing their best so that the action is implemented and its goals are achieved.

Problems encountered

Action A2

Since the beginning of the project there was established 2 new reserves and 1 is in the final stage of approval. In the first place we began establishing reserves that lie entirely or mostly on the grounds of the State Treasury in the management of the State Forests (those currently established or in the process of setting). Another two reserves (in three of the proposed location: Jezioro Krag, Jezioro Małe Długie and Orle) are located on private land. Currently, the negotiations with the owners indicate that:

- In the **Orle** location there is no possibility at the moment to buy two plots representing app. 50% of the object (Appendix no 1). They are owned by ex-spouses and the price that has been proposed by them as a redemption price is far beyond the amount planned in the project and far beyond the amount of the actual market value of these plots. The owners also refuse to comply on their land any conservation activities (mowing and the construction of dams designed to restore proper water conditions for habitat 7230, correspondence is attached as Appendix no 2). During the negotiations so far no agreement has been reached. Our conditions had not met the expectations of the owners - what we treat as a part of negotiations with them. As part of the tactics adopted by us, we temporarily give up new proposition of the amount of redemption. We are planning to submit a new offer and only in case of rejection completely opt out of further negotiations. However, for the Natura 2000 site "Orle" PLH220019 (which Orle object in project is a part of) Conservation Measures Plan was established by decree no 34/2013 of the Regional Director for Environmental Protection in Gdańsk on 19.09.2013. The plan determines the scope of active conservation measures and indicate the necessity of executing them (mowing and restore the proper water conditions) within the borders of the above plots. There is therefore a legal mechanism which obliges the owner to implement conservation measures, which we intend to capitalize on the need to preserve habitat on private plots. In addition, Partner - RDOŚ in Gdańsk will endeavor to create a reserve on the plots owned by the State Treasury (managed by Wejherowo State Forest District) and on private plots create a buffer zone of the reserve. The advantage of this solution is the lack of requirement to obtain the consent of the owners to create a buffer zone in the area of private property. The disadvantage is the lack of possibilities to plan active conservation actions within the buffer zone of the reserve. However, it can be introduced a prohibition of activities which may cause deterioration of the conservation status of habitats / species. After creation of the reserve Klub will once again negotiate repurchase private plots and if the owners ultimately sell the plots, they will be incorporated into the reserve (the same way as it happened in the case of parcels purchased by the Klub in the Sulęcyno reserve). It should be noted that in this case the negotiations are very difficult and are quite a delicate, in nature, social process (Kashubians as the indigenous people of these areas are extremely attached to their patrimony and to the land itself. Negotiations conducted by an ecological NGO - unfortunately NGOs in young democracy in Poland are poorly perceived - require building trust between the Klub and the owner). Therefore, a significant roles are the role of RDOŚ in Gdańsk as an organ of public administration and the time required to build such trust.
- in the object **Jezioro Małe Długie** price proposed by the Klub (based on the evaluation of a surveyor) does not satisfy the owners while they not oppose to the executing the conservation measures. The southern part of the object is mowed by the owner. Central and northern part is not. In the central part (plot no 155/5, appendix no 3) is a small piece of land (approx. 0.06 ha) is rated out, where the owners put a small wooden summer house (no foundation etc.). For the plot an evaluation has been prepared (appendix no 3), which determines the value of the parcel for a total amount of 88 265,00 PLN (approx. 21 000 €), of which a fragment of the surface of 1,48 ha is alkaline fen which was estimated at 16 427 PLN (approx. 3 910 €) and a fragment of the surface of 0.06 ha with a building at 71 838 PLN (approx. 17 100 €). The owners are willing to sell, provided the purchase of the whole plot (without rating out of fen parts for the purpose of purchase).

At this point we kindly ask whether the cost of purchasing the whole plot no 155/5 can be considered eligible when after purchase:

- **building will be demolished and the place of its current foundation will be restored to its original state (delete d paths leading to the property and other small infrastructure related to it – wooden table, bridge);**

- **on the plot (and if possible also on plot no. 155/9, north of parcel no 155/5, see appendix 3) will be appointed by the RDOŚ in Gdańsk as a reserve in accordance with the Action A2?**

It should be also emphasized that the existing building is an enclave, which in the future may be the nucleus for expansion of summer-house building resulting in increase in anthropogenic pressure. We also expect claims of the owners for regulating the water conditions, which, when executed, can contribute to the deterioration of the conservation status of 7230 habitats in the object.

We currently intend to undertake another round of negotiations. Our request for approval of this action we justify as follows:

The building lies on the mineral edge of the fen and in a current state is not a big threat to the 7230 habitat. However, given that the owners plan to make well, 2 beaver families living nearby significantly raised the water level in the area and the water is now "approaching" the building (the owners agreed to the implementation of C5 action on their area) and the existing pressure on the development of the summer housing in the area adjacent to the fen - we believe that the purchase of land with a building (which will then be demolished) is essential for the preservation of habitat 7230 in the area in the long term beyond the period of project implementation and sustainability of the project's effects. Buying the plot and establishing the new reserve is the best and most durable way to protect 7230 habitat.

Action B1

Due to the need of buyout an additional areas for the purpose of creation of reserves (actions approved by the Commission by letter dated on 31.10.2013 r. approving Inception Report), decreased amount of time devoted to negotiate the purchase of the remaining parcels. Buyout of plots for the establishment of reserves described above can fully fulfil the assumed effect of 33 hectares in the task B1 (output indicator). As a priority we take out redemptions for the needs of the task A2, in the case of other land (in other regions) we do not intensify activities, but we do them in parallel.

Currently, negotiations with the owners of several parcels do not bring results. As in the case of difficulties with the redemption described in the action A2, also in the case of other objects redemption process often involves time-consuming and delicate process of negotiations set to withstand the owners and visualize the conservation (not economic) value of the subject of negotiations. We turn with the following questions:

According to the requirements of the NFOŚiGW, which is co-financing 45% of the project's budget, the maximum value of eligible expenses that can be incurred, is the value of the land indicated in a surveyor evaluation. However, this applies only to expenses that are submitted for reimbursement from the NFOŚiGW funds. Our experience though is that those evaluations significantly impede the negotiations - because the value of land in evaluations usually is undervalued (the value is given as to wastelands). This results in a situation in which the present value of the plot is far below the financial expectations of the owner AND far below the ability to finance the purchase by the project. One example is the situation described above plot 155/5 in Jezioro Małe Długie. Value of the fen part of the property in the evaluation (see Appendix 3) is a value much lower than planned values in the project (based on the actual verification of real land prices). It ties our hands during the negotiations - we fear recognition as non-eligible expenses that exceed the value indicated in the evaluation even if it is below the value planned in the project. The evaluations at the same time do not reflect the true value of the property based solely on their suitability for building purposes, agricultural or other forms of use. Are thus

completely ignored elements associated with the values, which can not be clearly measured (ecosystem services, landscape, historical, etc.).

So we kindly ask to set your opinion on the surveyors evaluation and the upper limit value of the land per hectare which may be the subject of negotiations. We have a reason to presume that NFOŚiGW will acknowledge the opinion of EC as its own. **Shall the binding value be the value of the property according to the evaluation (e.g. for Jezioro Małe Długie is 11 100 PLN / ha for the fen part), or it can only be the basis for price negotiations (as a baseline reference point) and the specific measure unit (PLN per ha) is the value indicated in the proposal (the amount of 27 200 PLN/ha)? Or maybe the binding value for the Commission is the value of all costs in the category "land purchase" (providing that it will not be overspent) and the fulfillment of the indicator (33 ha of purchased land)? Can we therefore be more flexible than it is demanded by NFOŚiGW in establishing the value of purchased land on the basis of a reference point which is the value indicated in the surveyor evaluation, estimated reference point which is indicated in the proposal an average purchase price, and the currently available resources within the category "land purchase" and not only by the value indicated in the evaluation as it is now imposed by the Fund? This approach would allow freer negotiations and often allow to convince the owners to sell. Of course, the assumption is not exceeding the amount of the whole category of the budget established for the purchase of land.**

We also, in relation to the approval of the European Commission the extension of the duration of the Action A2, the above-described problems and protracted negotiations in other areas, ask to agree too to extend the deadline for the Action B1 by the end of 2016. Simultaneously we assure that it does not affect the implementation of conservation measures. Often the owners are reluctant to sell but they agree with the execution of protective measures. Such an extension of the deadline of the action (consistent, moreover, with the originally scheduled period of the action, which then at the stage of proposal revision has been shortened by half), will allow as to build trust of owners to the Klub and probably facilitate the negotiations (frequent meetings, building personal relationships and contacts, experience of integrity and transparency of actions and the objectives of the Klub). Therefore, we plan to develop such a schedule for completion of conservation measures and redemptions that they do not interfere with each other. At the same time within the premises where there is a real risk that the owners did not agree to perform actions (i.e. Orle) does not rule out the possibility of preserving the habitat over the next several years, enforcing the provisions of the Conservation Measures Plan for the Natura 2000 site. Within the project, however, assumed habitat area subjected to conservation measures will not decrease because we are planning to perform measures in other objects in a slightly enlarged scale in accordance with the current needs (see the description of the task D1).

3. Administrative part

Poniższy opis jest jednocześnie opisem postępu realizacji działania F1, które pominięto w części 4. Technical part.

W projekcie zatrudniony jest zespół składający się łącznie z 11 osób na (obecnie) 5,6 etatach (zakładane było 6,7 etatów). Zmiana liczby etatów nastąpiła w lutym 2014 r. po ogólnozakładowej zmianie Regulaminu wynagradzania, który wpłynął na wysokość (obniżenie) wynagrodzeń pracowników i % przyporządkowania części personelu do projektu. Zmiana ta nie wpłynie na zwiększenie całkowitego kosztu w kategorii personnel. Obecnie w skład zespołu realizującego projekt wchodzi:

- manager projektu – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- asystent merytoryczny – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,

- koordynator naukowy - 2 osoby w łącznym wymiarze 1,11 etatu (odpowiednio 70% i 41% etatu),
- lokalny ekspert (ekologia torfowisk i fitosocjologia) - 4 osoby w łącznym wymiarze 1,89 etatu (odpowiednio 40%, 41%, 58% i 50% etatu),
- asystent techniczny – 1 osoba w wymiarze 30% etatu oraz
- księgową – 1 osoba w wymiarze 30% etatu.

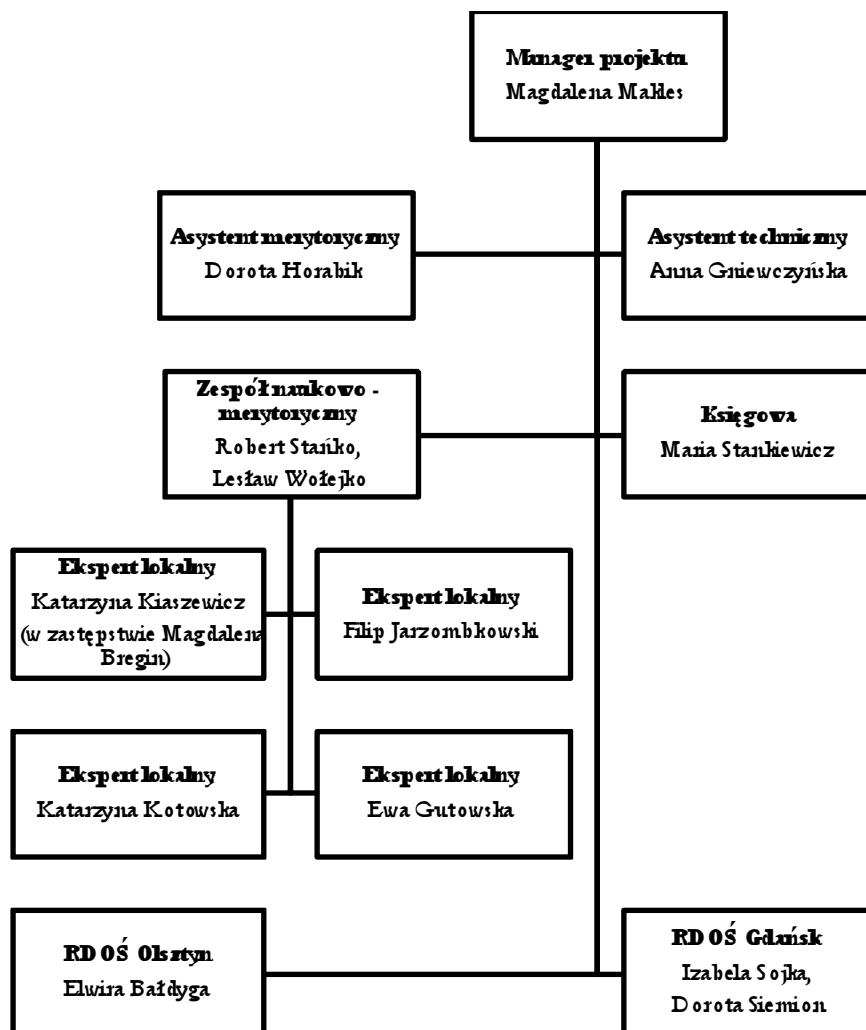
Od sierpnia 2013 r. w ramach zastępstwa za 1 osobę zatrudnioną na stanowisku lokalnego eksperta (Katarzyna Kiaszewicz) z uwagi na urlop macierzyński została zatrudniona nowa osoba (Magdalena Bregin). Zmiana ta nie wpłynęła na wymiar zatrudnienia ani na koszty w ramach kategorii „koszty osobowe”.

Dotychczas przeprowadzono 5 spotkań zespołu, w ramach których omawiano plan pracy na następny okres oraz określano zadania przypisane dla każdego członka zespołu i terminy ich wykonania. Ustalono wewnętrzny harmonogram realizacji tych zadań oraz formę sprawozdawczości wewnętrznej na potrzeby nadzoru nad wdrażaniem powierzonych pracownikom zadań. W czasie spotkań odbywały się również dyskusje związane z kluczowymi aspektami realizacji projektu (planowanie działań ochronnych, formaty gromadzonych danych, warunki postępowania przetargowych, problemy terenowe wcześniej nieujawnione). Płynny przepływ informacji na temat stanu realizacji odbywa się poprzez ciągły kontakt mailowy i telefoniczny członków zespołu.

Umowy partnerskie zawarte pomiędzy Klubem Przyrodników i RDOŚ w Olsztynie oraz RDOŚ w Gdańsku zostały przedstawione wraz z Inception Report w maju 2013 r. 25.11.2013 r. po zatwierdzeniu Inception Report podpisano Aneks do Umowy Partnerskiej z RDOŚ w Gdańsku zmieniający termin realizacji zadania A2 (załącznik nr 5). W dniu 11.06.2014 r. z RDOŚ w Olsztynie została zawarta Umowa wykonawcza ustalająca wartość środków planowanych do wydatkowania przez RDOŚ w roku 2014 r. (załącznik nr 6). Taka konstrukcja prawna partnerstwa (umowa partnerska i coroczne umowy wykonawcze) wynika z faktu, że RDOŚ jest jednostką budżetu Państwa, która swój plan budżetowy ustala rokrocznie na dany rok kalendarzowy. Brak zatem możliwości precyzyjnego zaplanowania kwot w okresie wieloletnim.

Z uwagi na zatwierdzone w Inception Report zmiany wskaźników (powierzchnia gruntów do wykupu i liczba planów ochrony w ramach zadania A2 i A3) w załączniku nr 7 przedstawiono uaktualnioną tabelę Outcome Indicators wraz z określeniem co należy rozumieć pod wskaźnikami Action plan, management plan i Other w projekcie.

Schemat organizacyjny



4. Technical part

Działanie A1: Przygotowanie dokumentacji projektowo – technicznej oraz uzyskanie niezbędnych pozwoleń i decyzji administracyjnych, uzgodnienie w zakresie wykupu gruntów

- Stworzono bazę danych dotyczącą właścicieli gruntów - ustalono numery działek ewidencyjnych objętych projektem i tam gdzie to możliwe także właścicieli prywatnych i zarządców terenu. Rozpoczęto proces podpisywania porozumień z Nadleśnictwami i osobami prywatnymi, które pozwalają na wykonanie działań ochronnych. Obecnie podpisano już 9 porozumień z Nadleśnictwami a kolejnych 9 jest w trakcie ostatnich uzgodnień. Dodatkowo dla kolejnych 9 Nadleśnictw trwają obecnie uzgodnienia na poziomie RDLP, które w założeniu mają umożliwić realizację zadań na terenie wszystkich tych 9 Nadleśnictw. Obiekty w projekcie w 94% ich łącznej powierzchni leżą na terenach zarządzanych przez Nadleśnictwa. W przypadku osób prywatnych są to obiekty, na których planujemy wykupy (m.in. Orle, Jezioro

Krag, Jezioro Małe Długie, Ilanka) i przed rozpoczęciem działań ochronnych podejmujemy działania mające na celu wykup gruntu.

- W dniu 11.06.2014 r. ogłoszono przetarg w trybie art. 70¹ - 70⁵ Kodeksu Cywilnego na opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem wszystkich niezbędnych decyzji i pozwoleń dla 120 niewielkich budowli piętrzących wodę wraz z przekazaniem praw autorskich oraz na pełnieniu nadzoru autorskiego w czasie wykonywania robót budowlanych w ramach projektu. Dokumentacja przetargowa znajduje się na stronie www Klubu Przyrodników http://www.kp.org.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=935&Itemid=353. Szacunkowa wartość zamówienia wynosiła 68 739,00 € (zgodnie z wartością zadania A1 we wniosku). W dniu 4.07.2014 r. nastąpił wybór wykonawcy tego zadania. Część I będzie wykonywana przez firmę EKO-PROJEKT Paweł Ulatowski a część II i III przez firmę WTU sp. z o.o. z Wrocławia. W dniu 12.07.2014 r. zostały podpisane 3 odrębne umowy (na każdą z części), których zakończenie realizacji planowane jest na 15.12.2014 r. (podział zamówienia na części wynika z 1. podziału administracyjnego Polski, 2. łatwiejszego zarządzania umowami na etapie ich realizacji, 3. roboczego podziału obiektów w ramach projektu).

Problemy zanotowane w czasie realizacji zadania oraz sposób ich przezwyciężenia:

W przetargu kwota udzielonego zamówienia przekroczyła wartość szacunkową jaka została zaplanowana we wniosku na realizację tego zadania o 15 044,85 €. Wartość udzielonego zamówienia (wg kursu €/PLN zgodnego z Postanowieniami Wspólnymi na rok 2014, który wynosi 1€ = 4,1693 PLN) wynosi 83 783,85 €. Przekroczenie może zostać pokryte z oszczędności pochodzących z innego zadania powodując, iż całościowy budżet kategorii External assistance na obecnym etapie zostanie zbilansowany i nie zostanie przekroczony łączny koszt kategorii. Szczegółowe omówienie kwestii przekroczenia zawarte jest w części finansowej raportu.

Działanie A2: Sporządzenie projektów planów ochrony istniejących i projektowanych rezerwatów wraz z planami zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 w granicach obiektów w województwie pomorskim (RDOŚ Gdańsk)

- Zgodnie z pismem KE z dnia 31/10/2013 r znak ENV.E3.MM/jv ARES(2013) 3386694 zatwierdzającym Inception Report termin zakończenia realizacji zadania A2 został przesunięty na IV kwartał 2016 r. W związku z tym konieczne było podpisanie aneksu do Umowy Partnerskiej z RDOŚ w Gdańsku zmieniającego harmonogram realizacji zadań w ramach partnerstwa. Umowa została podpisana w dniu 25.11.2013 r. (załącznik nr 5).
- W dniu 25.07.2013 r. Zarządzeniem nr 25/2013 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z dnia 5.07.2013 r. poz. 2737, załącznik nr 8) ustanowiono rezerwat MECHOWISKO RADOŚĆ (obiekt Zapceńskie Mechowiska [Torfowisko Radość]) o powierzchni 9,59 ha obejmującej najcenniejsze elementy obiektu z siedliskiem 7230.
- W dniu 25.02.2014 r. Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z dnia 11.03.2014 r. poz. 1051, załącznik nr 9) ustanowiono Rezerwat KRUSZYNEK (obiekt Zapceńskie Mechowiska [Jezioro Kruszyńskie]) o powierzchni 8,42 ha obejmującej torfowisko alkaliczne w lądowej zatoce jeziora wraz z tą zatoką.
- Obecnie w trakcie ostatecznych uzgodnień jest projekt Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku ustanawiający Rezerwat MECHOWISKA SULECZYŃSKIE obejmujący także 4 działki będące własnością Klubu Przyrodników zakupionymi w ramach projektu (patrz opis zadania B1).
- Zgodnie z zakresem prac Partnera zaraz po ustanowieniu rezerwatów przystąpiono do prac nad opracowaniem Planów Ochrony tych rezerwatów. I tak:

1. Dla rezerwatu MECHOWISKO RADOŚĆ w drodze rozstrzygniętego przetargu publicznego (http://archiwumbip.gdansk.rdos.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=3013:przetarg-nie-ograniczony-na-projekt-planu-ochrony-dla-rezerwatu-przyrody-mechowisko-rado-uwzględniajcy-plan-zada-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-ostoja-zapceska-plh220057-w-granicach-rezerwatu-rdo-gd-ofi261212013lm&catid=94:2013&Itemid=60) w dniu 14.01.2014 r. z firmą Pro Natura Pro Homini Katarzyna Bociąg została zawarta umowa, w ramach której Wykonawca ma przygotować do dnia 20.11.2014r. dokumentację projektu planu ochrony rezerwatu wraz zakresem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 w granicach rezerwatu. Po otrzymaniu przedmiotu umowy RDOŚ w Gdańsku przystąpi do zatwierdzania planu ochrony rezerwatu.
2. Dla rezerwatu KRUSZYNEK w drodze rozstrzygniętego przetargu publicznego (<http://bip.gdansk.rdos.gov.pl/zamowienie-publiczne-nr-rdos-gd-of-i-261-1-2-2014-lm-przetarg-nie-ograniczony-na-wykonanie-zadania-pn-projekt-planu-ochrony-dla-rezerwatu-przyrody-kruszynek-uwzgle-dniajacy-plan-zadan-ochronnych-dla-obszarow-natura-2000-ostoja-zapcenska-plh220057-oraz-wiel>) w dniu 9.04.2014 r. z firmą Pro Natura Pro Homini Katarzyna Bociąg została zawarta umowa, w ramach której Wykonawca ma przygotować do dnia 28.11.2014r. dokumentację projektu planu ochrony rezerwatu wraz z zakresem planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 w granicach rezerwatu. Po otrzymaniu przedmiotu umowy RDOŚ Gdańsk przystąpi do zatwierdzania planu ochrony rezerwatu.

Problemy zanotowane w czasie realizacji zadania oraz sposób ich przewycięzania:

Opisano szczegółowo w części 2.3. Problems encountered

Dodatkowo w obiekcie **Jezioro Krąg** napotkaliśmy na poważne problemy by uzyskać dane teleadresowe właściciela kluczowych dwóch działek (urząd gminy nie udostępnia danych osobistych osobom nie mającym interesu prawnego). Drogą mniej oficjalną udało się nam jednak uzyskać te dane i obecnie trwają negocjacje dotyczące wykupu tych dwóch kluczowych działek (nr 249 i 250, załącznik nr 4). Dla działki nr 249 trwa obecnie postępowanie spadkowe (właścicielami są zmarli dziadkowie i obecnie postępowanie spadkowe przekazuje własność na jedyną spadkobierczynię) i do czasu jego zakończenia (prawdopodobnie min. 6 miesięcy) teren działki nr 249 w granicach obiektu (ok. 1,3 ha) został Klubowi przekazany w 10 letnią dzierżawę. Po zakończeniu postępowania spadkowego nastąpi geodezyjne wydzielenie części działki 249 (wydzielające część mechowską od leśnej, patrz załącznik nr 4) i Klub wykupi tą część a następnie przekaze swoją zgodę RDOŚ w Gdańsku na potrzeby włączenia działki w rezerwat. Zgodnie z poczynionymi wstępnymi ustaleniami z Partnerem (RDOŚ w Gdańsku) rezerwat zostanie powołany na lądowej części działki nr 554 należącej do Skarbu Państwa a następnie powiększony o wykupioną działkę. Z właścicielem działki nr 250 trwają negocjacje. Nie odmówił kategorycznie sprzedaży, ale też nie wyraził na nią zgody. Nie sprzeciwia się kategorycznie wykonaniu działań ochronnych. Negocjacje będą prowadzone nadal zmierzając do zakupu części mechowskiej działki nr 250.

Podsumowując, na zakładanych 5 nowych rezerwatów – powołano jak dotąd 2 (Mechowisko Radość i Kruszynek), trzeci jest w trakcie powoływania (4 działki już wykupiono pod rezerwat o roboczej nazwie „Mechowiska Sulęczyńskie”). Na 5 planowanych planów ochrony – 2 są w przygotowaniu. Negocjacje dot. wykupu gruntu prowadzone są obecnie na 3 kolejnych lokalizacjach (Orle, Jezioro Krąg i Jezioro Małe Długie). Wymagany wskaźnik to powołanie jeszcze 3 rezerwatów.

Działanie A3: Sporządzenie projektów planów ochrony istniejących i projektowanych rezerwatów wraz z planami zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 w granicach obiektów dla pozostałych obszarów realizacji projektu

W dniu 17.03.2014 r. ogłoszono przetarg na wyłonienie wykonawcy zadania pn. opracowanie dokumentacji przyrodniczej w części faunistycznej na potrzeby sporządzenia dokumentacji i projektów planów ochrony uwzględniający zakres planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 dla łącznie 10 projektowanych i 1 istniejącego rezerwatu w województwach lubuskim, zachodniopomorskim i podlaskim w ramach projektu LIFE11 NAT/PL/423 (http://www.kp.org.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=918&Itemid=594). W dniu 8.04.2014 r. przetarg unieważniono z powodu braku ważnych ofert. W dniu 9.04.2014 r. ogłoszono ponownie ten sam przetarg i w dniu 7.05.2014 r. wyłoniono Wykonawcę (http://www.kp.org.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=921&Itemid=594) obu części zamówienia – firmę FRUGILE Arkadiusz Gawroński. W dniu 14.05.2014 r. podpisano umowy na realizację obu części zamówienia z terminem realizacji 1.09.2014 r.

Tabela przedstawia lokalizacje projektowanych rezerwatów, dla których przygotowywana jest obecnie dokumentacja projektów planów ochrony:

Województwo	Nazwa robocza rezerwatu	Obszar Natura 2000	Przybliżona pow. proj. rezerwatu
Lubuskie	Torfowisko Pliszka	Dolina Pliszki PLH080011	8,66 ha
Lubuskie	Kosobudki	Dolina Pliszki PLH080011	12,5 ha
Lubuskie	Dolina Ilanki 6	Dolina Ilanki PLH080009	6,66 ha
Zachodniopomorskie	Manowo	Mechowisko Manowo PLH320057	43,35 ha
Zachodniopomorskie	Kwiecko	Dolina Radwi, Chocieli i Chotli PLH320046	2,19 ha
Zachodniopomorskie	Nowa Studnica	Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046	5,67 ha
Podlaskie	Kobyła Biel	Ostoja Augustowska PLH200005	7,11 ha
Podlaskie	Borsuki	Ostoja Augustowska PLH200005	5,72 ha
Podlaskie	Sawonia - Mostek	Ostoja Augustowska PLH200005	2,56 ha
Podlaskie	Dolina Rospudy	Ostoja Augustowska PLH200005	5,99 ha

Tabela przedstawia lokalizację istniejącego rezerwatu, dla którego przygotowywana jest obecnie dokumentacja projektu planu ochrony:

Województwo	Nazwa rezerwatu	Obszar Natura 2000	Powierzchnia rezerwatu
Zachodniopomorskie	Bukowskie Bagno	Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046	21,99 ha

Dokumentację przyrodniczą w części florystycznej na potrzeby sporządzenia dokumentacji i projektów planów ochrony uwzględniających zakres planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 sporządzają obecnie pracownicy Klubu Przyrodników zatrudnieni w ramach projektu. Po otrzymaniu przedmiotu ww. umów dokumentacje zostaną złożone w całość i przekazane do RDOŚ w celu powołania rezerwatów i zatwierdzenia planów.

Problemy zanotowane w czasie realizacji zadania oraz sposób ich przewyżczenia:

Zadanie planowane jest do zakończenia z opóźnieniem 1 kwartału w porównaniu z harmonogramem zaplanowanym we wniosku czyli do końca IV kwartału 2014 r. Zadanie opóźnia się z uwagi na nierozstrzygnięcie w pierwszym terminie przetargu. Do 1 września 2014 roku uzyskamy dane faunistyczne na potrzeby sporządzenia projektów planów ochrony, które następnie zostaną scalone z danymi fitosocjologicznymi i florystycznymi, które opracowują pracownicy Klubu. Prace kameralne zakończą się w IV kwartale 2014 r. (deliverable products of the project – deadline: 31/12/2014) – prosimy uprzejmie o zaakceptowanie tej zmiany.

Podsumowując, na zakładanych 11 zatwierdzonych planów ochrony rezerwatów w opracowaniu jest owe 11.

Działanie A4: Sporządzenie uproszczonych dokumentacji do planów zarządzania obszarem w tym planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 w granicach obiektów

Prace nad przygotowaniem Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000 są na bieżąco monitorowane – wnosimy uwagi do opracowywanych dokumentów i proponujemy zapisy, które pozwalają na przeprowadzenie działań w ramach projektu niejako „z urzędu” a jednocześnie zapewniają ochronę siedliska 7230 w długofalowej perspektywie. Obecnie w ten sposób do Planów Zadań Ochronnych zapisy dotyczące siedliska 7230 zostały zgłoszone dla następujących obszarów Natura 2000: Dolina Ilanki PLH080009, Dolina Pliszki PLH080011, Orle PLH220013, Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046, Ostoja Augustowska PLH200005, Ostoja Knyszyńska PLH200006, Ostoja Wigierska PLH200004, Ostoja Suwalska PLH200003, Dolina Górnej Rospudy PLH200022, Jeleniewo PLH200001, Sandr Brdy PLH220026, Ostoja Zapceńska PLH220057, Mechowiska Sulęczyńskie PLH220017, Mazurskie Bagna PLH280054, Dolina Ruzycy PLH300017, Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006 (czyli w 16 z 29 obszarów Natura 2000, na terenie których realizowany jest projekt – ta część zadania nie jest objęta wskaźnikiem 53 dokumentacji przyrodniczych). Obecnie część wymienionych PZO została zatwierdzona zarządzeniem regionalnego dyrektora a reszta jest w trakcie administracyjnego procesu akceptacji przez wyższe szczeble urzędnicze – GDOŚ. Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mechowisko Manowo PLH320057 obecnie opracowuje Klub Przyrodników. Dla pozostałych 12 obszarów Natura 2000 nie są obecnie przygotowywane dokumentacje PZO. Dla tych obszarów Klub przekaze do RDOŚ opracowaną w ramach zadania Dokumentacje w celu włączenia w przyszłości w dokumenty planistyczne dla tych obszarów).

Powstała baza danych przyrodniczych o obiektach w projekcie (excel), która została wypełniona danymi dostępnymi na dzień dzisiejszy (pochodzącymi z inwentaryzacji i badań terenowych nie realizowanych w ramach projektu np. na potrzeby dokumentacji przyrodniczej w programie rolnośrodowiskowym), danymi pochodzącymi z monitoringu stanu „0” (wykonanymi na części obiektów w ramach projektu). Będzie ona na bieżąco uzupełniana kolejnymi danymi pochodzącymi np. z opracowywanych planów ochrony rezerwatów by na końcu projektu stworzyć kompleksową bazę informacji o siedlisku na terenie wszystkich obiektów w ramach projektu.

Opracowywane są dokumentacje planów zarządzania siedliskiem 7230 w granicach obiektów zawierające szczegółowy opis przyrodniczy obszaru Natura 2000, opis obiektów projektu (historia geologiczna – stratygrafia torfu, historia użytkowania wraz z historycznymi mapami), mapy roślinności (historyczne i aktualne), opis stanu zachowania siedliska (zdjęcia fitosocjologiczne, pomiary stratygrafii, badania chemizmu wody i jej właściwości fizycznych), opis zagrożeń, identyfikacja działań ochronnych wraz ze wskazaniem ich lokalizacji, terminów i kosztów wykonania, identyfikacja struktury własności i inne (np. wskazania do zmiany w SDF obszaru Natura 2000 jeśli taka zmiana jest konieczna).

Będą one na bieżąco uzupełniane danymi zbieranymi w czasie realizacji projektu i w konsekwencji na zakończenie projektu staną się pełnym, najbardziej aktualnym źródłem wiedzy historycznej i aktualnej na temat siedliska 7230 w tych obszarach Natura 2000. Staną się także podstawową „bibliografią” na potrzeby Podręcznika Dobrych Praktyk w ochronie siedliska 7230 jaki planowany jest do opracowania w ramach projektu stanowiący de facto plan zarządzania (ochrony) siedliskiem w Polsce. Dane także posłużą jako wkład do planowanego do opracowania w ramach lustrzanego projektu Klubu dotyczącego siedliska 7230 na południu Polski (LIFE13 NAT/PL/024) Monografii siedliska 7230.

Podsumowując, na zakładanych 53 dokumentacje przyrodnicze dla 14 obszarów Natura 2000 w opracowaniu są obecnie 53 dokumentacje.

Problemy zanotowane w czasie realizacji zadania oraz sposób ich przewyżczenia:
Brak znaczących problemów w realizacji zadania.

Czas trwania realizacji zadania wydłuży się. Obecnie zbierane są ostatnie dane terenowe i rozpoczęły się prace kameralne mające na celu usystematyzowanie zebranych informacji w przejrzyste opracowania. W związku z tym, że ilość danych jest większa niż zakładaliśmy realizacja zadania musi przedłużyć się o 2 kwartały. Zwracamy się do Komisji z prośbą o zaakceptowanie terminu zakończenia tego działania w I kwartale 2015 r.

Działanie B1: Zakup ziemi na cele przyrodnicze

Od początku trwania projektu do dnia złożenia PR zakupiono następujące działki:

Nr działki	Obiekt	Pow.	Nr aktu notarialnego/Księgi wieczystej	Nr załącznika do PR
117	Dolina Pliszki (Kosodudki2)	12,46 ha	Rep A 1984/2013 ZG1S/00041105/4	Załączony wraz z Inception Report
71, 72, 73, 74, 75, 79	Poszeszupie (Rudawki)	3,5344 ha	Rep A 487/2013 SU1S/00068454/4	Załącznik nr 10
365	Sulęczyno (Sulęczyno)	1,0766 ha	Rep A 15441/2013 GD1R00076409/3	Załącznik nr 11
364	Sulęczyno (Sulęczyno)	1,22 ha	Rep A 15448/2013 GD1R/00076410/3	Załącznik nr 12
376	Sulęczyno (Sulęczyno)	0,87 ha	Rep A 15455/2013 GD1R/00076411/0	Załącznik nr 13
368	Sulęczyno (Sulęczyno)	0,96 ha	Rep A 49995/2014 <i>KW w czasie zakładania</i>	Załącznik nr 14
Łącznie:		20,121 ha		

Wszystkie powyższe Akty notarialne zawierają zapis zgodny z art. 26 Postanowień Wspólnych z czego akty dla działek o numerach 365, 364, 376 zostały notarialnie uzupełnione (akt notarialny nr rep A 16553/2013, załącznik nr 15).

Dla działki nr 117 wypis z Księgi Wieczystej zawierający zapis o nieodwoalnym przeznaczeniu nieruchomości na cele związane z ochroną przyrody został dostarczony wraz z Inception Report.

Dla działek nr 71, 72, 73, 74, 75, 79 dokonano wypisu do Księgi Wieczystej zawierający zapis o nieodwoalnym przeznaczeniu nieruchomości na cele związane z ochroną przyrody. Stan zapisów w Księgach Wieczystych można na bieżąco sprawdzić za pomocą strony [www: https://ekw.ms.gov.pl/eukw/pdcbdkw.html](https://ekw.ms.gov.pl/eukw/pdcbdkw.html) podając numer Księgi Wieczystej.

Dla działek 365, 364 i 376 obecnie jesteśmy w trakcie dokonywania takich wpisów. Sąd Rejonowy w Kartuzach odmówił na wniosek Klubu dokonania takich wpisów. Opis znajduje się poniżej w części dotyczącej problemów w realizacji zadania. Dla działki nr 368 wpis dokonamy po uzyskaniu decyzji Sądu w sprawie wcześniejszych trzech działek (wszystkie 4 leżą obok siebie).

Obecnie jesteśmy w trakcie negocjacji z właścicielami działek w obiektach: Jezioro Małe Długie, Zapceńskie Mechowiska (Torfowisko Radość), Sulęczyno, Torfowiska Sandru Brdy (Zapceń), Jezioro Krąg oraz Puszcza Augustowska.

Problemy zanotowane w czasie realizacji zadania oraz sposób ich przewyciężania:

W dniu 14.01.2014 r. Klub złożył wniosek o wprowadzenie do Ksiąg Wieczystych prowadzonych dla działek 364, 365, 376 (obręb Sulęczyno) zapisu o nieodwoalnym przeznaczeniu tych gruntów na cele związane z ochroną przyrody. W dniu 17.04.2014 r. Sąd Rejonowy w Kartuzach wydał Postanowienia (3 osobne, dla każdej z Ksiąg Wieczystych osobno, załącznik nr 16) oddalające wniosek Klubu. W dniu 7.05.2014 r. Klub złożył apelację zaskarżającą w całości te Postanowienia kierując ją do Sądu wyższej instancji (załącznik nr 17). W dniu 17.07.2014 r. Sąd Okręgowy III Wydział Cywilny Odwoławczy odrzucił apelację. W dniu 23.07.2014 r. Klub złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia do odzucenia apelacji. Po jej dostarczeniu do Klubu zostanie sporządzona i dostarczona do Sądu Okręgowego skarga kasacyjna (na jej złożenie wnioskodawca ma 60 dni co powoduje, że do dnia złożenia Raportu nie zostanie ona sporządzona). Dla ostatniej działki (nr 368, która została zakupiona później niż wcześniejsze trzy) w obrębie Sulęczyno (w granicach rezerwatu Mechowiska Sulęczynińskie) wniosek o wpis w dziale III Księgi Wieczystej o nieodwoalnym przeznaczeniu gruntów na cele związane z ochroną przyrody Klub złoży po rozstrzygnięciu ostatecznym sprawy związanej z wpisem działki nr. 364, gdyż wszystkie działki leżą w gestii tego samego wydziału ksiąg wieczystych Sądu Rejonowego w Kartuzach.

Pozostałe kwestie problemowe zostały opisane w części 2.3. Raportu.

Działanie C1: Budowa zastawek na terenie województwa warmińsko – mazurskiego (RDOS Olsztyn)

Zgodnie z harmonogramem zadanie rozpocznie się w IV kwartale 2014 roku. Obecnie RDOS w Olsztynie jest w trakcie przygotowywania w trybie zapytania o cenę (postępowanie poniżej ustalonego ustawą Prawo zamówień publicznych 30 000 euro) dokumentacji zamówienia na wykonanie dokumentacji projektowo-technicznej budowy 15 budowli piętrzących na terenie obiektu Żytkiejmska Struga. Na chwilę obecną nie ma podstaw do przypuszczeń, iż zadanie rozpocznie się z opóźnieniem.

Działanie C2: Budowa zastawek na pozostałym terenie realizacji projektu

Zgodnie z harmonogramem zadanie rozpocznie się w IV kwartale 2014 roku. Zgodnie z opisem w ramach zadania A1 (patrz wyżej) obecnie Klub Przyrodników podpisał umowę z firmą WTU sp. z o.o. oraz Biuro Opracowań Prośrodowiskowych EKO-PROJEKT, które opracowują dokumentację projektowo – techniczną wraz z uzyskaniem wszystkich niezbędnych pozwoleń administracyjnych budowy 120 budowli piętrzących. Pod koniec okresu realizacji tych umów – wiedząc już na jakim etapie jest proces administracyjny (niezależny od Klubu ani od Wykonawcy) wydawania niezbędnych zgód i pozwoleń na budowę – Klub wyłoni wykonawcę robót budowlanych. Na chwilę obecną nie ma podstaw do przypuszczeń, iż zadanie rozpocznie się z opóźnieniem.

Działanie C3: Koszenie przygotowawcze w celu przywrócenia użytkowania ekstensywnego na terenie województwa warmińsko – mazurskiego go (RDOŚ Olsztyn)

Działanie C6: Usunięcie drzew i krzewów na terenie województwa warmińsko – mazurskiego go (RDOŚ Olsztyn)

Z uwagi na jednolitość działań a także sposób ich wykonania RDOŚ (podobnie jak i Klub Przyrodników w ramach działań C4 i C7) zdecydował się na połączenie koszenia i wycinek w jedno zamówienie. Dlatego też opis działań podjętych w ramach zadania C3 i C6 znajduje się łącznie dla obu zadań.

Zgodnie z harmonogramem zadanie rozpoczęło się w III kwartale 2014 roku. Wartość zamówienia po stronie RDOŚ nie przekracza 30 000 euro a zatem zamówienie zostanie udzielone w trybie rozeznania rynku. RDOŚ obecnie jest na etapie opracowywania dokumentacji niezbędnej do udzielenia zamówienia na wykonanie wycinek i koszenia. Działania ochronne – podobnie jak w przypadku działań realizowanych przez Klub – zostaną wykonane w III i IV kwartale 2014 i I kwartale 2015 oraz III i IV kwartale 2015 roku i I kwartale 2016 roku. Taki termin wykonania działań jest słuszny z perspektywy ochrony siedliska (poza sezonem wegetacyjnym a na terenach północno-wschodnich gdzie sezon wegetacyjny jest nieco krótszy pozwala to wykonać działania na przełomie III i IV kwartału a następnie zebrać skoszoną biomasę po zamierzonym gruncie w I kwartale roku następnego).

Problemy zanotowane w czasie realizacji zadania oraz sposób ich przewycięzania:

Na chwilę obecną nie przewiduje się problemów w realizacji zadania.

Termin realizacji zadania został zmieniony:

– dla zadania C3 został przesunięty o 1 kwartał oraz wydłużony o 1 kwartał (patrz część Envisaged progres until next report i tabela z harmonogramem realizacji zadań planowanym i aktualnym).

– dla zadania C6 został przesunięty o 1 kwartał wcześniej.

Zmiana została dokonana z uwagi na liczbę miejsc i łączną powierzchnię a także spójność z działaniami na terenie województwa warmińsko – mazurskiego i podlaskiego w ramach zamówienia realizowanego przez Klub. Prosimy o akceptację tych zmian uzasadniając swoją prośbę faktem, iż wynikają one z ochrony siedliska a nie opóźnień w realizacji zadań.

Działanie C4: Koszenie przygotowawcze w celu przywrócenia użytkowania ekstensywnego na pozostałym terenie realizacji projektu

Działanie C7: Usunięcie drzew i krzewów na pozostałym terenie realizacji projektu

W dniu 26.04.2014 r. Klub Przyrodników ogłosił zamówienie na wykonanie działań ochronnych polegających na jednorazowym wykoszeniu trzciny i innych roślin zielnych na łącznej powierzchni 169 ha (Działanie C4) oraz ręcznym usunięciu podrostów i nalotów drzew oraz krzewów na łącznej powierzchni 129 ha (Działanie C7).

(http://www.kp.org.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=924&Itemid=353). Z uwagi na jednolitość działań a także sposób ich wykonania zdecydowaliśmy się na połączenie koszenia i wycinek w jedno zamówienie. Dlatego też opis działań podjętych w ramach zadania C4 i C7 znajduje się łącznie dla obu zadań. Z uwagi na wartość szacunkową zamówienia (przekraczającą 125 000 euro) w ramach dobrej praktyki zamówienie zostało ogłoszone także w TED (<http://ted.europa.eu/udlPuri=TED:NOTICE:143170-2014:TEXT:PL:HTML>). W dniu 28.07.2014 r. zostało wysłane do publikacji w TED ogłoszenie o udzieleniu zamówienia. W najbliższych dniach zostaną podpisane umowy (9 szt. w podziale na regiony, z uwagi na łatwiejsze zarządzanie rozliczeniami) z dwoma wykonawcami: *GRAN Ochrona przyrody Sebastian Karaśkiewicz* (części 1 – 5 zamówienia) oraz *Prace Wysokościowe Tomasz Bąkowski* (części 6 – 9 zamówienia). Zgodnie z Opisem Przedmiotu Zamówienia koszenia i wycinki powinny odbywać się w terminach 1.08 – 1.03. roku następnego. Część obiektów zostanie objęta działaniami na przełomie lat 2014/2015 a pozostała na przełomie lat 2015/2016. Obecnie trwają ustalenia z wykonawcami, które obiekty zostaną objęte działaniami w tym sezonie. W warunkach wykonania zamówienia został również zawarty warunek (zgodnie z treścią Wniosku LIFE) zapewnienia przez Wykonawcę utylizacji biomasy pochodzącej z koszeń na cele opałowe lub kompostowe. Obecnie jesteśmy na etapie odbywania z wykonawcami wizji terenowej na poszczególnych obiektach w celu ustalenia w terenie dokładnych granic wykonania działań ochronnych i zapewnienia zachowania lokalnych warunków ich wykonania (np. ustalenia z Nadleśnictwami; zaznaczanie drzew, które nie powinny podlegać wycince; wskazanie dróg wynoszenia biomasy oraz miejsc składowania drewna pochodzącego z wycinek – które pozostaje własnością Nadleśnictwa). Po dokonaniu wszystkich wizji terenowych i ustaleniu harmonogramu wykonywania prac (które obiekty, w którym roku) Wykonawcy przystąpią do wykonywania działań pod stałym nadzorem przyrodniczym i faktycznym pracowników Klubu Przyrodników.

Dodatkowo w dniu 30.05.2014 r. wysłano wnioski (do wszystkich lokalizacji planowanych w projekcie) o zgodę na wykonanie działań ochronnych na terenie rezerwatów przyrody. Uzyskano zgody (w postaci decyzji) właściwych RDOŚ:

- W dniu 02.07.2014 r. od RDOŚ w Gdańsku – decyzja nr RDOŚ-G d-PNII.082.4.2014.DS.1 w zakresie wykonania działań na terenie rezerwatów: „Bagno Stawek”, „Kruszynek” i „Mechowisko Radość”. Dla rezerwatu „Dolina Kulawy” decyzja zostanie wydana po zatwierdzeniu Planu Ochrony rezerwatu (trwa proces administracyjny, który uniemożliwia obecnie wydanie zezwolenia gdyż brak podstawy prawnej. Przewidujemy, iż decyzja zostanie wydana w ciągu ok. 2 miesięcy a zatem nie wpłynie negatywnie na wykonanie działań ochronnych na terenie tego rezerwatu).
- W dniu 07.07.2014 r. od RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim – decyzja WPN-I-6205.37.2014.AI w zakresie wykonania działań na terenie rezerwatów „Dolina Ilanki” i „Młodno”.
- W dniu 08.07.2014 r. od GDOŚ (w imieniu RDOŚ w Poznaniu) – decyzja DZP-WP.6205.62.2014.ŁP w zakresie rezerwatów „Wielkopolska Dolina Rurzyca”, „Smolary” i „Diabli Skok”.
- W dniu 25.07.2014 r. od GDOŚ (w imieniu RDOŚ w Białymstoku) – decyzja DZP-WP.6205.67.2014.PR.2 w zakresie rezerwatów „Stare Biele”, „Perkuć”, „Rutka” oraz „Jezioro Kalejty”.

Obecnie oczekujemy na decyzję RDOŚ Szczecin w zakresie zgody na wykonanie działań w rezerwacie „Dolina Rurzyca”. Przewidujemy uzyskać decyzję w ciągu najbliższych tygodni. Nie przewidujemy problemów w tym zakresie.

Problemy zanotowane w czasie realizacji zadania oraz sposób ich przewycięzania:

Na chwilę obecną nie przewiduje się problemów w realizacji zadania.

Działanie C5: Optymalizacja warunków wodnych zakłóconych przez działalność bobrów

Zgodnie z harmonogramem zadanie rozpocznie się w I kwartale 2015 roku. Obecnie przygotowujemy wnioski o zgodę na wydanie zezwolenia na odstępstwa od zakazów w odniesieniu do gatunku chronionego bóbr *Castor fiber* – niszczenia siedliska – do RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim, Poznaniu i Gdańsku. Po uzyskaniu zgód wyłoniony zostanie wykonawca działań w trybie rozeznania rynku.

Problemy zanotowane w czasie realizacji zadania oraz sposób ich przewycięzania:

Na chwilę obecną nie przewiduje się problemów w realizacji zadania.

W obiektach Jezioro Małe Długie, Dolina Ilanki po wizji terenowej okazało się, że teren obiektów został zalany przez istniejące od zeszłego sezonu tamy bobrowe. Istnienia tych tam nie przewidywał Wniosek LIFE – jednak z uwagi na zakres zalewu a także zagrożenie dla siedliska Klub zdecydował się na ujęcie tych obiektów w zakresie działania C5 w celu zminimalizowania negatywnego wpływu działalności bobrów na siedlisko w obrębie tych obiektów.

Oznacza to, iż łącznie w ramach zadania C5 zostanie zainstalowanych 13 urządzeń (zamiast 5) służących optymalizacji warunków wodnych. Biorąc pod uwagę wagę działania (bez obniżenia poziomu wody dojdzie do zaniku siedliska a działania ochronne w postaci koszenia i wycinek staną się bezcelowe i jednocześnie nie możliwe do wykonania z uwagi na poziom wody) a także fakt, iż koszt realizacji zadania ulegnie w ramach kategorii External assistance zwiększeniu (o ok. 3500 € co stanowi 0,8% tej kategorii budżetowej) prosimy o zgodę na dokonanie takiej zmiany. Jednocześnie uważamy, iż taka zmiana nie jest istotną zmianą w rozumieniu art. 15.2. Postanowień Wspólnych. Dodatkowy opis znajduje się w części finansowej Raportu.

Jednocześnie z uwagi na obowiązującą w Klubie Politykę Rachunkowości prosimy o zmianę kategorii kosztów z Durable goods: infrastructure na External assistance z uwagi na fakt, iż urządzenia te nie będą stanowiły środków trwałych znajdujących się w rejestrze Klubu Przyrodników czy jakiegokolwiek innego podmiotu. Z punktu widzenia prawnego będzie to materiał zużywalny. Nie zmienia to jednak obowiązków utrzymania urządzeń w czasie okresu trwałości projektu a jedynie sposób ich klasyfikacji w księgach rachunkowych Beneficjenta. Jednocześnie łączny koszt kategorii External assistance nie ulegnie zwiększeniu z uwagi na oszczędności poczynione w ramach innych zadań.

Działanie C8: Wzmocnienie populacji i reintrodukcja (namnażanie i wprowadzanie do siedliska 7230) *Saxifraga hirculus*

Zgodnie z harmonogramem zadanie powinno rozpocząć się w III kwartale 2014 roku jednak z uwagi na fakt, iż zbiór rośliny może się odbyć w wąskim okienku czasowym (koniec lipca – początek września) a ekologia gatunku jest specyficzna (np. fakt, że roślina nie kwitnie każdego roku) zdecydowano się rozpocząć zadanie wcześniej (w II kwartale 2014 r.) by zapewnić sobie

odpowiedni bufor czasowy w sytuacji, gdy warunki terenowe nie pozwolą na zbiór części generatywnych.

W dniu 28.06.2013 r. został ogłoszony przetarg w trybie art. 70 Kodeksu Cywilnego http://www.kp.org.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=858&Itemid=594, w dniu 18.07.2013 r. został wybrany wykonawca zadania – Fundacja Botaniki Polskiej http://www.kp.org.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=865&Itemid=594, z którą w dniu 18.07.2013 r. została podpisana umowa 57/2013 na kwotę 139 500 zł (ok. 33 450 € wg kursu na rok 2014, jednakże nie cała kwota umowy będzie przeliczana wg tego kursu, gdyż część płatności przewidziano na 2014, część na 2015 a część na 2016. Ostateczna kwota umowy w euro będzie różna od tej wskazanej).

Umowa przewiduje, iż w 2013 lub 2014 roku zostanie uzyskane zezwolenie na odstępstwo od zakazów względem gatunku chronionego *Saxifraga hirculus* (zezwolenie uzyskano w dniu 22.08.2013 r., decyzja nr DOP-or.6400.147.2013.kp), do czerwca 2015 roku zebrane zostaną części roślin umożliwiające namnożenie (generatywne – nasiona, lub wegetatywne – części pędów), wykonane zostaną badania genetyczne służące zbadaniu pokrewieństwa populacji, dokonane zostanie namnożenie zebranego materiału w warunkach *in vitro* oraz wprowadzenie wyhodowanych siewek ponownie do siedliska w celu wzmocnienia istniejącej populacji. Umowa dodatkowo przewiduje monitoring efektów działań w pół roku i w rok po wprowadzeniu siewek do siedliska (czyli do czerwca 2016 r.).

W 2013 roku Wykonawca dokonał wstępnego rozpoznania obiektów, z terenu których miały pochodzić osobniki gatunku zebrane w celu namnożenia. Potwierdzone zostało stanowisko *Saxifraga hirculus* na terenie utworzonego w ramach projektu rezerwatu „Mechowisko Radość”. W roku 2014 Wykonawca zgłosił już gotowość do prac terenowych i zaplanował je na przełom lipca/sierpnia i sierpień. Na wszystkich 12 stanowiskach objętych projektem rozpoczęto już wizytacje terenowe, aby przeprowadzić je w okresie pełni kwitnienia. Ułatwi to odnalezienie i określenie wielkości populacji w danym roku. Jednocześnie szczegółowo określone zostaną warunki fitocenotyczne i siedliskowe miejsca występowania skalnicy i miejsca wytypowanego do posadzenia osobników powstałych wskutek namnożenia. Dodatkowo powierzchni z *Saxifraga hirculus* zostaną trwale oznakowane. W trakcie tych wizytacji pobrany zostanie materiał do badań genetycznych.

Problemy zanotowane w czasie realizacji zadania oraz sposób ich przewycięzania:

Sprawozdanie złożone przez wykonawcę w 2013 roku wskazuje, iż z 8 stanowisk wytypowanych w projekcie osobniki gatunku znalazł jedynie na 3 stanowiskach. Spowodowało to, iż nie zdecydował się pobrać już w 2013 roku materiału do badań genetycznych i namnożenia. Przyczyny stwierdzonego niewielkiego występowania skalnicy na wybranych stanowiskach mogą być różnego rodzaju: z jednej strony może to być efekt obserwowanej w ostatnich latach niekorzystnej tendencji zmniejszania się liczebności populacji. Wskazują na to zarówno obserwacje własne Klubu Przyrodników, Wykonawcy jak i dane literaturowe. Z drugiej strony skalnica jest specyficznym gatunkiem, który czasami nie wytwarza pędów generatywnych, co przy niewielkich rozmiarach rozetek liściowych (kilka cm) uniemożliwia praktycznie odnalezienie gatunku na stanowisku (pośród gęstej runi roślin mechowiskowych). Dodatkowo rok 2013 był rokiem o wyjątkowo krótkim sezonie wegetacyjnym (który rozpoczął się w Polsce w zasadzie w początkach maja) co spowodowało szybkie tempo zamierania pędów owocujących, a to znacznie utrudniło odnalezienie gatunku na stanowiskach. Rok 2014 jest rokiem ciepłym co daje szansę na odnalezienie owocujących pędów generatywnych (zbiór nasion).

Dodatkowo w przypadku ponownego nieodnalezienia gatunku na niektórych stanowiskach objętych projektem włączone zostaną dodatkowe populacje po to, aby pula genowa materiału, z którego wykonywane będzie namnożenie okazów była jak największa i odzwierciedlała różnicowanie regionalne. Dodatkowe populacje powinny być możliwie liczne i położone w bliskiej odległości od populacji wytypowanych pierwotnie. Klub wspólnie z Wykonawcą wytypował takie populacje, które po namnożeniu mogą zasilić populacje na stanowiskach wskazanych w projekcie.

Działanie D1: Monitoring fitosocjologiczny i hydrologiczny w wybranych, modelowych obiektach

Zweryfikowano stan zachowania, zebrano dane na potrzeby stworzenia bazy monitorowania stanu siedliska, dokumentacji do zarządzania siedliskiem na wszystkich obiektach.

Przeprowadzono monitoring siedliska (zgodnie z metodologią opracowaną dla siedliska przez IOP PAN i wykorzystywanym przez GIOŚ na potrzeby raportowania zgodnie z art. 17 DS) na wszystkich obiektach. Wszelkie dane przestrzenne prowadzone są w standardzie GIS (warstwy mapowe w postaci plików shp) i ich ostateczne wersje zostaną przekazane wraz z Final Report Projektu.

Zweryfikowano wszystkie obiekty znajdujące się w projekcie pod kątem zakresu zaplanowanych zadań ochronnych. Zadania planowane były w roku 2008 (w czasie powszechnej inwentaryzacji siedliska przeprowadzonej w ramach projektu POIiŚ „Programy ochrony: torfowisk alkalicznych (7230) oraz związanych z nimi zagrożonych gatunków – skalnicy torfowiskowej, lipienika Loesela, miodokwiatu krzyżowego i gwiazdnicy grubolistnej”), a więc 6 lat temu, i jest to okres na tyle długi, że zakres i lokalizacja działań ochronnych mogły ulec zmianom.

Problemy zanotowane w czasie realizacji zadania oraz sposób ich przewycięzania:

Na etapie planowania szczegółowych działań ochronnych na części z wytypowanych obiektów zaobserwowano zmiany roślinności w stosunku do stanu sprzed rozpoczęcia projektu. W większości przypadków przekształcenia te związane są z działalnością człowieka (degradacja siedliska na skutek funkcjonowania rowów odwadniających czy zbyt intensywnego użytkowania) lub z naturalnymi zmianami warunków wodnych (np. zalew wywołany działalnością bobrów czy innymi naturalnymi czynnikami). Powierzchnia i lokalizacja działań ochronnych (jednorazowe koszenie przygotowawcze oraz wycinka nalotów drzew i krzewów) uległa w większości obiektów zmianie w stosunku do wskazanych we wniosku – przesunięcia wynikają z potrzeb siedliska i zostały wyznaczone na podstawie wykonanych wizji i weryfikacji terenowych. Globalna powierzchnia wykonania działań ochronnych (wykoszenie na powierzchni ok. 179 ha (w ramach działań C3 i C4) i wycinka na powierzchni ok. 136 ha (w ramach działań C6 i C7) nie powinna ulec znaczącej zmianie. Ostateczna powierzchnia wykonanych działań będzie znana po wykonaniu i rozliczeniu umów podpisanych w ramach zadań C3, C4 i C6, C7 (patrz opis zadań) i może ona nieznacznie różnić się od pierwotnie zakładanej we wniosku.

Działanie D2: Ocena możliwości akumulacji węgla przez torfowiska alkaliczne

Opracowanie zostało przygotowane na bazie istniejących danych literaturowych. Obecnie jest w trakcie tłumaczenia na język angielski. Obie wersje zostaną umieszczone na stronie www Projektu w zakładce PLIKI.

Zostanie ono rozdyskrybuowane (w większości w formie elektronicznej) do podmiotów współpracujących Projekt – przede wszystkim Nadleśnictw i RDOŚ, ale także osób prywatnych.

Będzie także dystrybuowane na spotkaniach, w których będą brali przedstawiciele Klubu (np. konferencjach, warsztatach etc.). Na jego treść będziemy się powoływać prezentując założenia i cele projektu na spotkaniach – obrazując wartość torfowisk.

Problemy zanotowane w czasie realizacji zadania oraz sposób ich przewycięzania:

Z uwagi na niższy od pozostałych zadań priorytet tego zadania a także nawarstwienie zadań związanych z realizacją zadań A2, A3, A4 oraz B1 realizacja zadania się opóźniła i ostatecznie opracowanie powstało w II i III kwartale 2014 r (zamiast IV/2013). Jego jakość jednak jest wysoka i cel zadania został osiągnięty mimo zanotowanego opóźnienia w jego realizacji. Prosimy o przyjęcie wyjaśnienia.

Działanie E1: Przygotowanie materiałów promocyjnych i informacyjnych oraz logotypu projektu, tablic informacyjnych oraz strony internetowej projektu.

Zadanie w zasadzie w całości zostało zrealizowane. Pozostawiono niewielkie środki na potrzeby realizacji zadania w pozostałych latach (kalendarze ścienne i książkowe). Na rok 2014 wydano kalendarz ścienny i książkowy (załącznik nr 18).

Tablice informacyjne zostały ustawione w 33 obiektach i będą systematycznie umieszczane w kolejnych w miarę realizacji działań ochronnych na tych obiektach i w miarę wykupów kolejnych gruntów. Tekst, który jest umieszczony na tablicach został dostarczony wraz z załącznikiem zdjęciowym do Inception Report. Lista miejsc, gdzie zostały do tej pory umieszczone tablice znajduje się w załączniku nr 19 wraz z poglądową mapą. Tablice są umieszczane w miejscach, które są widoczne i dostępne dla pieszych w granicach obiektów.

Strona internetowa projektu została uruchomiona 5.02.2013 r., istnieje w dwóch wersjach językowych i jest na bieżąco uaktualniana o kolejne treści.

W lutym 2013 roku w zakładce "Ogólnopolska baza mechowisk" opublikowany został panel wyszukiwarki umożliwiający wyszukiwania a następnie wyświetlenie położenia na mapie oraz opisu najważniejszych cech dotyczących danego obiektu, na obszarze którego stwierdzono siedlisko 7230. Sama baza danych powstała w ramach projektu "Programy ochrony torfowisk alkalicznych (7230) oraz związanych z nimi zagrożonych gatunków - skalnicy torfowiskowej, lipienika Loesela, miodokwiatu krzyżowego i gwiazdnicy grubolistnej", który realizowany był w latach 2008 - 2012 z dotacji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach POIiŚ. Informacje o projekcie "Programy ochrony..." oraz jego produkty można znaleźć na stronie projektu (<http://www.kp.org.pl/torfowiska/>).

Projekt i postępy w jego realizacji jest także regularnie opisywany na łamach Biuletynu Klubu Przyrodników „Boćka”. Teksty o Projekcie znalazły się w numerach 110 2/2012, 113 1/2013, 114 2/2013, 115 3/2013, 117 1/2014 oraz obecnie przygotowywanym do druku numerze 118 2/2014. Kserokopie artykułów znajdują się w załączniku nr 20.

1 kwietnia 2013 roku na łamach gorzowskiego wydania Gazety Wyborczej (jednego z największych dzienników w Polsce) ukazał się artykuł na temat zakupu ziemi w obiekcie Kosobudki (<http://alkfens.kp.org.pl/wp-content/uploads/2013/01/Przyrodnicy-kupili-sobie-torfowisko.pdf>).

Działanie E3: Przygotowanie i druk raportu dla laików i naukowego

Zgodnie z harmonogramem działanie rozpocznie się pod koniec realizacji projektu – w IV kwartale 2016 r.

Działanie F1: Ogólne zarządzanie projektem

Zadanie zostało opisane w części 2. Administrative part Raportu.

Działanie F2: Przygotowanie „After – LIFE Conservation Plan”

Zgodnie z harmonogramem działanie rozpocznie się pod koniec realizacji projektu – w IV kwartale 2016 r.

Działanie E2: Organizacja serii warsztatów/seminariów i opracowanie Podręcznika Dobrych Praktyk w ochronie torfowisk alkalicznych

Działanie F3: Tworzenie sieci z innymi projektami

Z uwagi na pokrywający się zakres obu działań a także wskaźniki realizacji tych działań opisane są one łącznie.

W dniach 1-9.06.2013 r. odbył się międzynarodowy wyjazd studyjny mający na celu wymianę doświadczeń na temat ochrony torfowisk alkalicznych oraz realizacji projektów LIFE w Słowacji (projekt nr LIFE05 NAT/SK/000112 „Restoration of the Wetlands of Zahorie Lowland” oraz LIFE03 NAT/SK/000096 „Restoration of Water Regime in Sur Fen Nature Reserve”), Austrii i Włoszech (LIFE06 NAT/IT/000060 „Conservation and restoration of calcareous fens in Friuli” i LIFE04 NAT/IT/000177 „Danta di Cadore peatbogs”) oraz przekazanie wiedzy na temat czynnej ochrony torfowisk podejmowanych w różnych krajach (różne uwarunkowania prawne, terenowe, różna specyfika siedlisk etc.). W wyjeździe wzięło udział 20 osób – 10 pracowników Klubu Przyrodników, 6 współpracowników, 2 przedstawiciele RDOŚ w Olsztynie, 2 przedstawiciele RDOŚ w Gdańsku. Szczegółowe sprawozdanie – dzień po dniu – w języku polskim i angielskim umieszczono w zakładce PLIKI na stronie internetowej Projektu (http://alkfens.kp.org.pl/wp-content/uploads/2013/01/2013-06-27_sprawozdanie_PL.pdf w języku polskim i http://alkfens.kp.org.pl/wp-content/uploads/2013/01/2013-06-27_report_EN.pdf w języku angielskim).

W dniu 2.12.2013 r. Projekt został zaprezentowany na konferencji podsumowującej projekt „Ochrona muraw kserotermicznych w Polsce – teoria i praktyka”, (LIFE08 NAT/PL/513). Szczegóły na stronie internetowej projektu w zakładce Aktualności.

W dniach 22 – 23.04.2013 r. pracownicy Klubu wzięli udział w międzynarodowym warsztacie dotyczącym problemów związanych z ochroną i odtwarzaniem siedlisk mokradłowych – **AWARE – Approaches in Wetland Restoration**, jaki odbył się w Warszawie na terenie kampusu Uniwersytetu Warszawskiego. Podczas spotkania podejmowane były tematy głównie ochrony torfowisk omawiane z różnych perspektyw – hydrologicznej, ekologicznej, ochrony gatunków, praktycznej ochrony, ekonomicznej a także politycznej. Spotkanie było także szansą na prezentację projektu w postaci posteru (do ściągnięcia na stronie Projektu w zakładce PLIKI: http://alkfens.kp.org.pl/wp-content/uploads/2013/01/AlkFens_poster.pdf i w czasie sesji posterowej, wymiany doświadczeń i wiedzy z osobami zajmującymi się torfowiskami w innych krajach.

W ramach wymiany doświadczeń i wiedzy pracownicy Klubu odbyli w dniach 6-8.05.2013 r. wizytę studyjną w miejscach realizacji projektu LIFE08 NAT/D/000003 – Kalkmoore Brandenburgs – Preservation and restoration of base-rich to alkaline fens (<http://www.kalkmoore.de/>). Całość spotkania miała miejsce w rezerwacie biosfery Schofheide – Chorin na terenie landu Brandenburgia we wschodnich Niemczech. Pracownicy Klubu zostali podjęci przez pracowników projektu a także innych włączonych pośrednio w realizację projektu

pracowników Fundacji „Natur Schutz Fonds Brandenburg”, która jest beneficjentem wiodącym projektu LIFE08 NAT/D/000003. Odwiedzono 5 różnych miejsc realizacji projektu. Pracownicy KP mieli możliwość zapoznać się z różnymi metodami i działaniami ochronnymi jakie są stosowane w ramach ww. projektu: usuwaniem wierzchniej warstwy murszu i blokowaniem tym materiałem rowów melioracyjnych odwadniających te powierzchnie, metaplantacja mszaków na zdegradowane powierzchnie, systemem monitoringu zamontowanym w poszczególnych obiektach, wypasem „wodnych” bawołów, hamowaniem odpływu z obiektów. Więcej na stronie internetowej projektu w zakładce Aktualności.

W dniach **21-22 lipca br.** Klub Przyrodników zorganizował warsztaty praktycznej ochrony torfowisk w ramach Projektu. Praktyczne metody ochrony torfowisk demonstrowaliśmy na Kosobudkach - jednym z 86 obiektów, które objęte są realizowanym projektem (o zakupie ziemi pisaliśmy na łamach „Boćka”). Warsztaty rozpoczęły się prezentacją na temat ogólnej charakterystyki ekosystemów mokradłowych oraz prezentacją Projektu. Warsztaty miały na celu zaprezentowanie w terenie sposobów ochrony torfowisk. Założyliśmy budowę 2 przegród drewniano – ziemnych na najgłębszym rowie odwadniającym torfowisko oraz wycinkę nalotów olszy, by przywrócić otwarty charakter torfowiska. Więcej na stronie internetowej Projektu w zakładce Aktualności.

We wrześniu/październiku planowane jest zorganizowanie konferencji dwudniowej na terenie obiektów w północno-wschodniej Polsce wraz z udziałem RDOS w Olsztynie (współbeneficjenta Projektu). Będzie ona poświęcona praktycznym problemom ochrony torfowisk, postępie realizacji projektu. Spotkanie będzie częściowo realizowane w terenie, gdzie uczestnicy zapoznają się ze specyfiką obiektów, na terenie których realizowany jest projekt.

Projekt i jego założenia były prezentowane także na wielu spotkaniach niezwiązanych bezpośrednio z projektem: w trakcie XXII Zjazdu Klubu Przyrodników (21-23.02.2014 r.) i wycieczki terenowej podczas Sesji Naukowej Klubu Przyrodników (4-6.04.2014 r.), podczas warsztatów ochrony przyrody w Nadleśnictwie Bytnica (w dniu 12.06.2014 r.), warsztatów ochrony torfowisk Puszczy Drawskiej (6.06.2014 r.).

Podsumowując do dnia złożenia Raportu zorganizowano 1 (z dwóch) wyjazd zagraniczny tworzący sieć wymiany informacji na temat problematyki ochrony torfowisk oraz zorganizowano 1 spotkanie krajowe (z 3 planowanych).

Envisaged progress until next report.

Do złożenia następnego raportu – Mid-term Report planowanego na 04/2014 r. zostanie zrealizowane w całości zadanie A1, A3, A4 oraz D2. W ramach zadań C3 i C4 oraz C6 i C7 zostaną wykonane wycinki i koszenia w ramach pierwszej transzy tych działań (na ok. 50% obiektów). Będziemy także w trakcie wyłaniania wykonawcy na wykonanie robót budowlanych (zadanie C2), którego planujemy wyłonić w trybie przetargu z art. 70 KC z ogłoszeniem w TED (z uwagi na wartość zadania w wysokości 269 192 €).

Impact

Zaplanowane zadania w ramach projektu mają bezpośredni wpływ na stan siedliska przyrodniczego 7230 i w ograniczonym zakresie na 7140 (jako niewielkie powierzchnioowo płaty w obrębie 7230) oraz gatunków lipiennika Loesela *Liparis loeselii*, skalknicy torfowiskowej *Saxifraga hirculus* i haczykowca błyszczącego *Hamatocaulis vernicosus* oraz bobra europejskiego *Castor fiber*. Ponadto istnieje wysokie prawdopodobieństwo występowania tu ślimaków z rodzaju poczwarówek *Vertigo* spp., lecz rozpoznanie ich występowania w Polsce jest niepełne i brak jest aktualnych danych na temat obecności tych bezkręgowców na terenach objętych projektem. Prócz siedlisk i gatunków wymienionych w załącznikach Dyrektywy Siedliskowej, obiekty objęte działaniami są miejscem występowania szeregu rzadkich i zagrożonych roślin (np. niebielistka trwała *Swertia perennis*, gwiazdnica grubolistna *Stellaria crassifolia*, wełnianeczka alpejska *Baeothryon alpinum*, czy skorpionowiec brunatny *Scorpidium scorpioides*, bagiennik zmijowaty *Pseudocalliergon trifarium* i drabinowiec mroczny *Cinclidium stygium*) oraz zwierząt (w tym ptaków wymienionych w załącznikach Dyrektywy Ptasiej np. żurawia *Grus grus*, sowy błotnej *Asio flammeus* i innych ptaków, których cykl życiowy związany jest z otwartymi i dobrze uwodnionymi torfowiskami). Planowane działania ochronne są korzystne dla każdej z wymienionych grup. Spowodują zachowanie otwartego charakteru siedliska (zatrzymanie sukcesji, ograniczenie rozprzestrzeniania się gatunków ekspansywnych) oraz zwiększą jego spójność poprzez zmniejszenie lub zahamowanie fragmentacji. Przewidywany wpływ to poprawa warunków siedliskowych polegająca na większej dostępności światła do wszystkich warstw torfowiska, większym i bardziej stałym uwodnieniu torfu oraz ograniczeniu akumulacji substancji biogenych.

Indirect impacts

Pośrednie wpływy działań to:

- podniesienie świadomości społecznej w zakresie potrzeb ochrony przyrody zarówno wśród urzędników, jak i lokalnych mieszkańców;
- włączenie wybranych fragmentów siedliska w program rolnośrodowiskowy, zapewniający przedłużenie efektu projektu;
- zapewnienie miejsc pracy dla osób realizujących działania ochrony czynnej (pilarzy, kosiarzy, budowniczych obiektów hydrotechnicznych etc.);

Outside LIFE

W ramach statutowej działalności Klubu Przyrodników na bieżąco monitorowany jest proces powstawania Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000. Dla części z nich Klub Przyrodników jest lub był wykonawcą. W procesie tym staramy się zadbać o właściwe ujęcie działań ochronnych dla siedliska 7230 w powstających Planach Zadań Ochronnych i przekazywania wiedzy obecnie zgromadzonej w ramach projektu na potrzeby powstających Planów.

5. Financial part

Costs incurred

Budget breakdown categories	Total cost in €	Costs incurred from the start date to 30/07/2014 in €	% of total costs
1. Personnel	€ 470 380,00	€ 192 184,33	40,86%
2. Travel and subsistence	€ 84 550,00	€ 30 986,39	36,65%
3. External assistance	€ 433 823,00	€ 16 910,19	3,90%
4. Durable goods	€ 400 474,00	€ 108 513,54	27,10%
Infrastructure	€ 291 862,00	€ 0,00	0,00%
Equipment	€ 108 612,00	€ 108 513,54	99,91%
Prototype	€ 0,00	€ 0,00	0,00%
5. Land purchase / long-term lease	€ 289 185,00	€ 57 670,76	19,94%
6. Consumables	€ 36 286,00	€ 22 705,12	62,57%
7. Other Costs	€ 58 096,00	€ 11 069,89	19,05%
8. Overheads	€ 36 287,00	€ 13 514,85	37,24%
TOTAL	€ 1 809 081,00	€ 453 555,07	25,07%

Wraz z Inception Report została zatwierdzona zamiana w postaci przeniesienia kwoty € 13 312 z kategorii External assistance do kosztów kategorii Consumables – co zostało wyrażone w tabeli powyżej.

Wykorzystanie blisko 100% wartości kategorii Durable goods: equipment jest wynikiem zakupu (zgodnie z przewidzianym we wniosku harmonogramem) sprzętu do monitoringu hydrologicznego torfowisk oraz samochodów. W ramach kategorii nie przewiduje się już dodatkowych kosztów.

Niewykorzystanie środków w ramach kategorii Durable goods: infrastructure jest wynikiem faktu, że budowa zastawek, które stanowią koszt kategorii zaplanowano na rok 2015 i 2016. Zgodnie z informacją zawartą w opisie zadania C5 prosimy o zdjęcie pozycji związanej z instalacją rur perforowanych w tamach bobrowych z kategorii Durable goods: infrastructure i przeniesienie jej do kategorii External assistance. Jednocześnie prosimy o zachowanie kwoty kategorii Durable goods: infrastructure na poziomie pierwotnie planowanym, gdyż w kategorii External assistance notuje się obecnie oszczędności, które pozwalają na wciągnięcie tej pozycji w wysokości 8 061 € bez zwiększania łącznego kosztu kategorii External assistance.

Wykorzystanie środków w ramach kategorii External assistance na poziomie 3,9% jest wynikiem faktu, że zdecydowana większość kosztów w ramach tej kategorii to koszt wykonania działań ochronnych – koszeń i wycinek. Koszt został już zakontraktowany i pierwsza transza płatności planowana jest na przełom I i II kwartału 2015 roku.

W ramach pozostałych kategorii wydatki prawidłowo odzwierciedlają stan realizacji projektu.

Zgodnie z informacją przedstawioną w części 3. Administrative part stan zakontraktowania środków w projekcie wskazuje, iż w I kwartale 2015 r. budżetu projektu powinien wynosić min. 2 550 000 zł (a max. ok. 3 mln zł) – co stanowi ok. 35% budżetu projektu. Pozwala to z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, iż do planowanego terminu złożenia Midterm Report (31/04/2014) osiągnięty zostanie próg pozwalający na wnioskowanie o kolejną transzę zaliczki.

Costs per action

Action number and name	Foreseen costs	Spent so far	Remaining	Projected final cost
Zadanie A1	68 739	0	68 739	83 784 ¹
Zadanie A2	24 470	0	24 470	24 470
Zadanie A3	27 911	0	27 911	15 773 ²
Zadanie A4	146 515	112 689	33 826	146 515
Zadanie B1	294 253	67 505	226 748	294 253
Zadanie C1	10 000	0	10 000	10 000
Zadanie C2	269 192	0	269 192	269 192
Zadanie C3	2 664	0	2 664	2 664
Zadanie C4	75 216	1 228	73 988	90 208 ³
Zadanie C5	4 561	0	4 561	8 061 ⁴
Zadanie C6	9 675	0	9 675	9 675
Zadanie C7	140 425	0	140 425	120 190 ⁵
Zadanie C8	35 000	0	35 000	33 450 ⁶
Zadanie D1	211 810	157 888	53 922	211 810
Zadanie D2	2 000	236	1 764	2 386 ⁷
Zadanie E1	25 614	23 883	1 731	25 614
Zadanie E2	76 228	13 948	62 280	76 228
Zadanie E3	8 005	0	8 005	8 005
Zadanie F1	376 803	65 678	311 125	376 803
Zadanie F2	0	0	0	
Zadanie F3	0	0	0	0
TOTAL	1 809 081	443 055	1 366 026	1 809 081

Ad. 1, 2, 5, 6, 7 – kwoty całkowitej wartości zadania wynikają z zakontraktowanych kwot w ramach umów podpisanych do dnia złożenia Raportu.

Ad 3 – kwota całkowitej wartości zadania wynika z zakontraktowanej kwoty wraz z prawdopodobną wartością zamówień uzupełniających (wynikających z dokonanych wizji terenowych, inwentaryzacji w ramach zadania A4, które wykazały konieczność wykonania jednorazowego koszenia także na innych powierzchniach niż pierwotnie zakładano).

Ad. 4 – kwota całkowitej wartości zadania została zwiększona ze względu na zwiększenie zakresu zadania z 7 do 13 urzędzeń.

Zgodnie z deklaracjami składanymi wraz z wnioskiem i Umową o dofinansowanie, koszt podatku VAT jest dla Beneficjenta kosztem w projekcie (Beneficjent nie ma możliwości odliczenia podatku VAT a zatem kwota brutto wydatku jest kwotą kwalifikowaną w koszty projektu). W załączniku nr 21 przedstawiamy indywidualną interpretację Ministerstwa Finansów w sprawie podatku VAT w projekcie.

6. Annexes

- Mapa obiektu Orle
- Korespondencja z właścicielami działek Orle
- Mapa obiektu Jezioro Małe Długie
- Mapa obiektu Jezioro Krag
- Aneks do umowy partnerskiej z RDOS w Gdańsku
- Aneks do umowy partnerskiej z RDOS w Olsztynie
- Project output indicators
- Zarządzenie powołujące rezerwat przyrody Mechowisko Radość
- Zarządzenie powołujące rezerwat przyrody Kruszynek
- Akt notarialny zakupu działek nr 71, 72, 73, 74, 75, 79
- Akt notarialny zakupu działki nr 365
- Akt notarialny zakupu działki nr 364
- Akt notarialny zakupu działki nr 376
- Akt notarialny zakupu działki nr 368
- Akt notarialny uzupełniający akty zakupu działek nr 365, 364 i 376
- Postanowienia Sądu Rejonowego w Kartuzach
- Apelacja wnioskodawcy od postanowienia Sądu w Kartuzach
- Kalendarz ścienny i książkowy na rok 2014
- Lista obiektów gdzie zamontowano tablice
- Artykuły o projekcie jakie ukazały się na łamach Boćka
- Indywidualna interpretacja Ministra Finansów w sprawie VAT